

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolaiksi

VTT:n lausunto liikennesektorista
Mikko Pihlatie, 24.3.2022

Tausta ja viitekehys

- Ilmastolakiin kirjatut kasvihuonekaasujen vähennystavoitteet vaativat määrätietoisia toimenpiteitä
- Taakanjakosektorilla liikenteen kokonaisuus on erittäin haastava
- Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien keinojen käyttöä
 - Fossiilisista polttoaineista luopumiseksi ja energiaomavaraisuuden parantamiseksi
 - Kolme komponenttia: puhtaat käyttövoimat, energiatehokkuus, liikennesuoritteiden vähennys
- Liikenteen sähköistys on nyt todellinen vaihtoehto: paras kokonaishyötysuhde, skaalautuvuus ja vaikuttavuus
- Liikenteen energian alueilla Suomella vaihtelevat vaikutusmahdollisuudet
 - Ei voida vaikuttaa: raakaöljyn hinta, maakaasun hinta, geopolitiikka, markkinasaatavuus
 - Voidaan vaikuttaa: kotimainen energia, politiikkakeinot, innovaatiotoiminta, infrastruktuurit
- Maaliskuussa 2022 ilmastolain tavoitteet ovat samalla myös energia-, elinkeino- ja turvallisuuspoliittisia (riskejä mm. energia, tuotantoketjut)

Liikenteen haasteet ja nykytila

- Henkilöautokanta sähköistymässä, markkinan hitaus muutosta rajoittava
 - Suomen henkilöautokanta on erittäin vanhaa, uudistumista vauhditettava
 - Tarpeenmukaisen latausinfrastruktuurin rakentuminen keskeistä
- Raskas tieliikenne: vaihtoehtoisten käyttövoimien ratkaisut ja toimenpiteet kesken – infrastruktuuri ja markkinan avaaminen
 - HVO:n lisäksi biokaasu vaihtoehto, haasteita skaalautuvuus ja fossiilista korkeammat hinnat
 - Kaupunkialueiden ja TEN-T verkon julkinen latausinfrastruktuuri puuttuu (ensimmäiset toimijat toteuttaneet yksityisiä latauspisteitä), vetytankkauksen infrastruktuuri puuttuu kokonaan
 - Maantiekuljetuksissa sähköistystä ei ole kokeiltu vielä ollenkaan, vähän kokemuseräistä tietoa
- Työkoneiden CO2-regulaatio ja vähähiilitiekartta puuttuu
- Vesiliikenteen (sisävedet, maantielautat) fossiilittomuusstrategia on haastava tai kokonaan epäselvä (sama pätee kv. meriliikenteeseen)
- Liikennejärjestelmän, vaihtoehtoisen energiainfran ja modaaliyakauman strateginen kehittäminen kokonaisuutena puutteellista

Ratkaisupolut ja suositukset

- CO2-säädöskehikkoa kehitetään aktiivisesti kotimaassa ja EU-tasolla
- Sähköistys avainasemassa ja priorisoitava: kaikki segmentit
 - Innovaatiot ja kokeilut: teknologia, ratkaisut ja markkina erityisesti raskas liikenne
 - Suora sähköistys viedään niin pitkälle kuin mahdollista
 - Infrastruktuurin ja palveluiden kokonaisvaltainen kehittäminen välttämätöntä
 - TEN-T –käytävien infrainvestoinnit ja liittyvä TKI&kokeilut saatava nopeasti käyntiin
- Kehittyneet biopolttoaineet HVO, biokaasu: käyttö painotetaan vaikeimmin sähköistettäviin kohteisiin (raskas liikenne, työkoneet, vesiliikenne)
- Vihreä vety ja vedystä johdetut (P2X) polttoaineet
 - Ei lähiajan ratkaisu, epävarmuuksia saatavuudessa ja hinnassa
 - Voi merkittävästi täydentää sähköistystä tulevaisuudessa (nollapäästöiset hybridit)
- Kaikki digitalisaation, datan ja palveluiden tarjoamat mahdollisuudet liikenne- ja kuljetusjärjestelmän tehostamiseen hyödynnetään täysimääräisesti

bey⁰nd

the obvious

Mikko Pihlatie
mikko.pihlatie@vtt.fi
+358 400 430395

@VTTFinland
@MikkoPihlatie

www.vtt.fi